

**Роз'яснення щодо основних положень
Закону України „Про засади державної регуляторної політики
у сфері господарської діяльності“**

Основною метою Закону України „Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності“ (далі-Закон) є:

вдосконалення правового регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання;

недопущення прийняття економічно недоцільних та неефективних регуляторних актів;

зменшення втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання;
усунення перешкод для розвитку господарської діяльності.

Задля досягнення своєї мети Закон встановив чіткі та жорсткі вимоги до процедури підготовки, прийняття, відстеження результативності та перегляду нормативно-правових актів, які є регуляторними.

Закон визнав (у статті 1), що регуляторним актом є: прийнятий відповідальним регуляторним органом нормативно-правовий акт, який спрямовано на правове регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання.

Основними ознаками регуляторного акта слід вважати:
регуляторні акти мають владно-організаційний характер,
приймаються (видаються) уповноваженими на це суб'єктами,
встановлюють загальні правила без особистого характеру,
розраховані на багаторазове використання для всіх передбачених ними випадків,

їм притаманна стабільність,
їхня юридична сила зберігається незалежно від виконання приписів акта в часі.

Тобто, з юридичної точки зору, регуляторні акти розуміються як письмові документи, що містять норми права, і їх треба відрізнити від індивідуальних (правозастосовних) актів.

Закон у статті 1 визнав, що до регуляторних органів, діяльність яких щодо здійснення регуляторної політики регламентується і повинна відповідати вимогам цього Закону, поміж інших відносяться місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, територіальні органи центральних органів виконавчої влади, державні спеціалізовані установи та організації, некомерційні самоврядні організації, які здійснюють керівництво та управління окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, якщо ці органи, установи та організації відповідно до своїх повноважень приймають регуляторні акти. Тому, зазначені органи приймаючи рішення, які

впливають на суб'єктів господарювання, повинні їх обґрунтувати, обраховуючи вигоди та витрати від запровадження регуляції.

Кожний нормативно-правовий акт, що відповідає ознакам регуляторного акта, повинен супроводжуватись аналізом регуляторного впливу норм акта на державу, бізнес та громадськість, оприлюднюватись для одержання зауважень та пропозицій, а в проекті акта повинні бути передбачені індикатори його результативності.

Закон передбачив „жорсткі“ норми щодо правочинності регуляторних актів, при затвердженні яких була порушена процедура, що вимагається законом.

Такими порушеннями процедури є:

відсутність аналізу регуляторного впливу;

проект регуляторного акта не був оприлюднений;

проект регуляторного акта не був поданий на погодження із уповноваженим органом;

щодо проекту регуляторного акта уповноваженим органом було прийнято рішення про відмову в його погодженні.

У разі виявлення будь-якої з цих обставин, орган юстиції має відмовити в державній реєстрації регуляторного акта або не пізніше десяти робочих днів з дня одержання повідомлення про порушення процедури скасувати прийняте рішення про державну реєстрацію цього регуляторного акта.

До переліку обов'язкових процедур регуляторної політики входять:

процедури обов'язкового оприлюднення документів;

процедури планування регуляторної діяльності;

обов'язкові процедури при розробці регуляторних актів.

Обов'язковому оприлюдненню, відповідно до Закону (статті 7, 9, 12, 13, 20, 35) підлягають наступні документи, підготовлені в рамках регуляторної діяльності:

1. План регуляторної діяльності на наступний рік має бути затверджений відповідним регуляторним органом до 15 грудня і оприлюднений в термін до 10 днів (тобто не пізніше 25 грудня) у друкованому засобі масової інформації, визначеному відповідним органом влади (регуляторним органом), або на офіційній сторінці відповідного регуляторного органу в мережі Інтернет.

2. Повідомлення про оприлюднення проекту регуляторного акта та аналізу регуляторного впливу здійснюється у визначених регуляторним органом друкованих засобах масової інформації або на офіційній сторінці відповідного регуляторного органу в мережі Інтернет. Повідомлення містить дуже чітку і структуровану інформацію, яка визначена Законом (стаття 9):

стислий виклад змісту проекту;

поштову або електронну адресу розробника проекту та інших органів, до яких відповідно до Закону або за ініціативою розробника надсилаються зауваження та пропозиції;

інформацію про спосіб оприлюднення проекту регуляторного акта та відповідного аналізу регуляторного впливу (назва друкованого засобу масової інформації або адреса сторінки в мережі Інтернет);

інформацію про строк, протягом якого приймаються зауваження та пропозиції від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань (строк визначається розробником проекту, але не менше 1 місяця та не більше 3 місяців з дня оприлюднення проекту регуляторного акта та відповідного аналізу регуляторного впливу);

інформацію про спосіб надання фізичними та юридичними особами, їх об'єднаннями зауважень та пропозицій (отримання поштовим відправленням на визначену адресу і визначеній особі, отримання на визначену електронну адресу і т.п.).

3. Проект регуляторного акту та аналіз регуляторного впливу оприлюднюється не пізніше 5-ти робочих днів з дня оприлюднення повідомлення.

4. Регуляторний акт оприлюднюється не пізніш як у десятиденний строк після державної реєстрації або прийняття та підписання, у випадку, якщо цей регуляторний акт не підлягає державній реєстрації.

5. Звіт про відстеження результативності оприлюднюється в 10-денний строк після його підписання на офіційній сторінці відповідного регуляторного органу в мережі Інтернет та не пізніше наступного робочого дня з дня оприлюднення цього звіту подається до уповноваженого органу.

6. Інформація про здійснення регуляторної діяльності оприлюднюється регуляторним органом постійно на офіційній сторінці відповідного регуляторного органу в мережі Інтернет.

Громадяни, неурядові організації (громадські об'єднання), суб'єкти господарювання та їх об'єднання можуть на етапі планування діяльності з підготовки регуляторних актів, користуючись своїм правом (стаття 6), подати регуляторному органу пропозиції про необхідність підготовки проектів регуляторних актів, чи необхідність їх перегляду.

Обов'язкові процедури при розробці регуляторних актів мають такі складові:

оприлюднення проекту регуляторного акта та аналізу його регуляторного впливу;

отримання пропозицій від громадськості та суб'єктів господарювання та вивчення цих пропозицій;

врахування пропозицій або аргументована відповідь авторам ініціатив про причини відхилення пропозицій;

Оприлюднення проекту регуляторного акта та відповідного аналізу регуляторного впливу, підготовленого згідно з вимогами Закону має відбутися не пізніше 5 робочих днів з дня оприлюднення повідомлення. Оприлюднення проекту регуляторного акта та аналізу регуляторного впливу відбувається у спосіб, вказаний у повідомленні.

Громадяни, неурядові організації (громадські об'єднання), суб'єкти господарювання та їх об'єднання мають повне право протягом визначеного у повідомленні строку надсилати на вказані у повідомленні адреси свої пропозиції та зауваження. Із норми статті 6 Закону слідує, що пропозиції та

зауваження можуть стосуватись як тексту самого регуляторного акта, так і змісту аналізу регуляторного впливу.

При цьому громадськість шляхом проведення альтернативного аналізу регуляторного впливу може довести недоцільність державного регулювання та запропонувати інші шляхи вирішення проблеми, на яку спрямовано даний регуляторний акт, ніж це запропоновано органом державної влади. За статтею 9 Закону органи влади зобов'язані розглянути їх або мотивовано відхилити.

Ці положення Закону можна вважати за основні, як такі, що визначають його спрямованість на отримання нової якості державного управління та спрямованість на досягнення прозорості органів державної влади.

Крім того, 15.03.2016 набула чинності Постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151 „Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308“ (оприлюднено - Урядовий кур'єр від 15.01.2016 – № 8), якою внесено зміни до Методики проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта в частині:

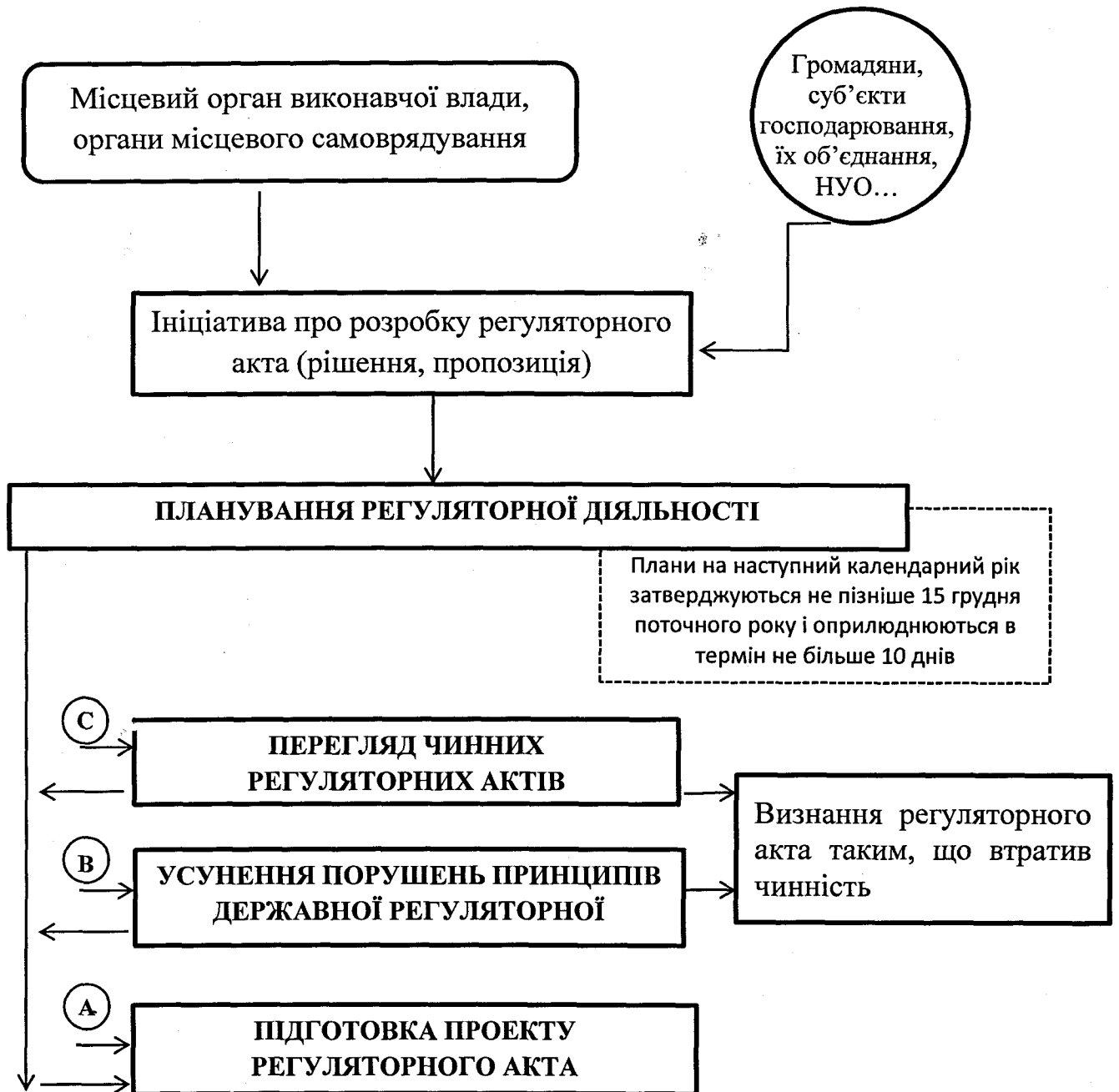
1. формалізації форми АРВ (вона стала табличною для більшої наочності),

2. запровадження тесту малого бізнесу (М-тест).

Тест малого бізнесу (М-тест) в Україні розроблено на виконання вимог Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (стаття 378) та Порядку денного асоціації між Україною та ЄС для підготовки та сприяння імплементації Угоди про асоціацію (п.7.7), а також відповідно до норм Європейського законодавства щодо малого та середнього підприємництва.

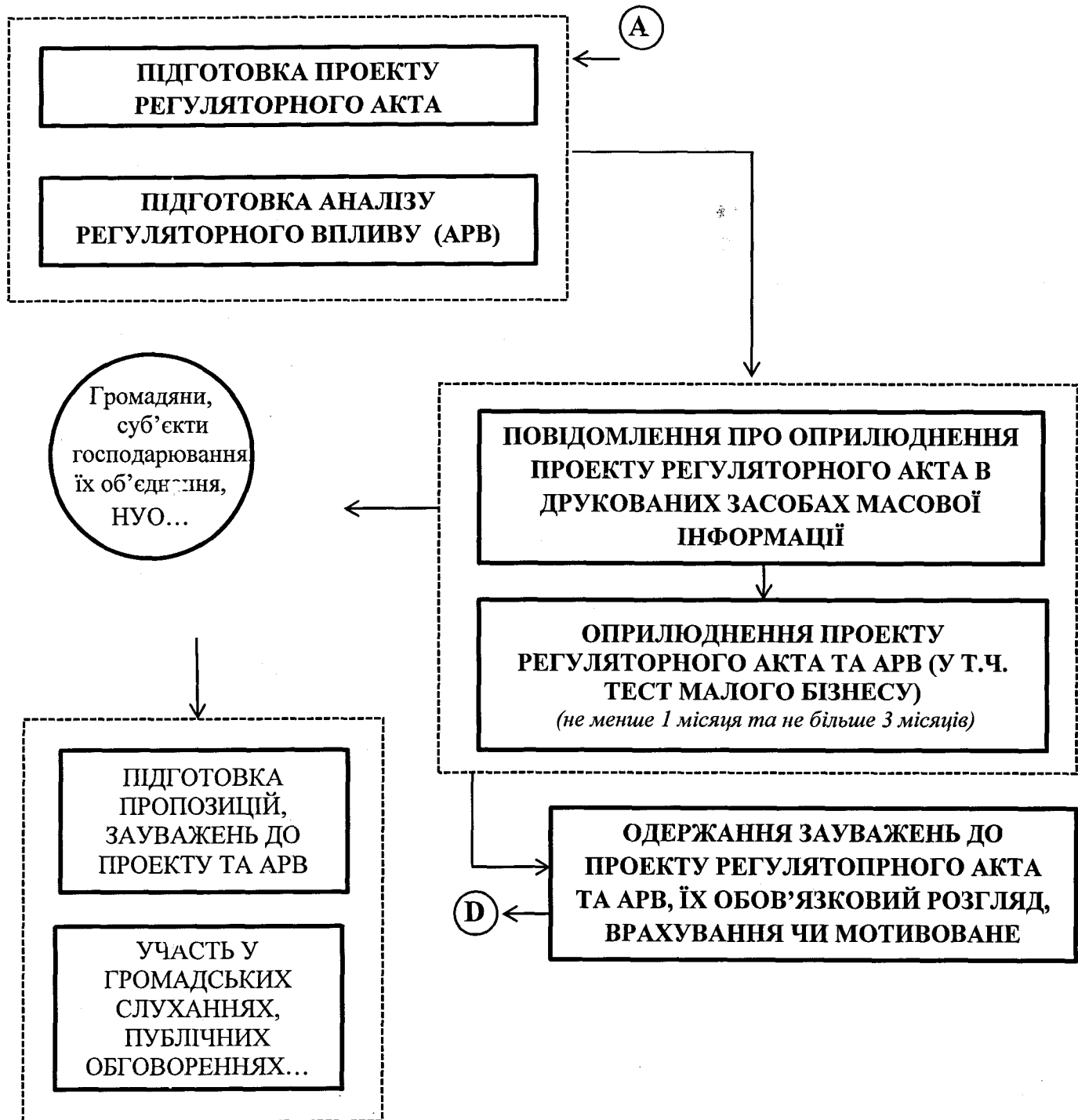
З презентацією здійснення М-тесту, як складової частини аналізу регуляторного впливу, згідно з оновленою Методикою, можна ознайомитись на офіційному сайті Державної регуляторної служби України у розділі „Регуляторна діяльність“ (www.dkrp.gov.ua/type/3/4).

1. ПЛАНУВАННЯ РЕГУЛЯТОРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВИМИ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

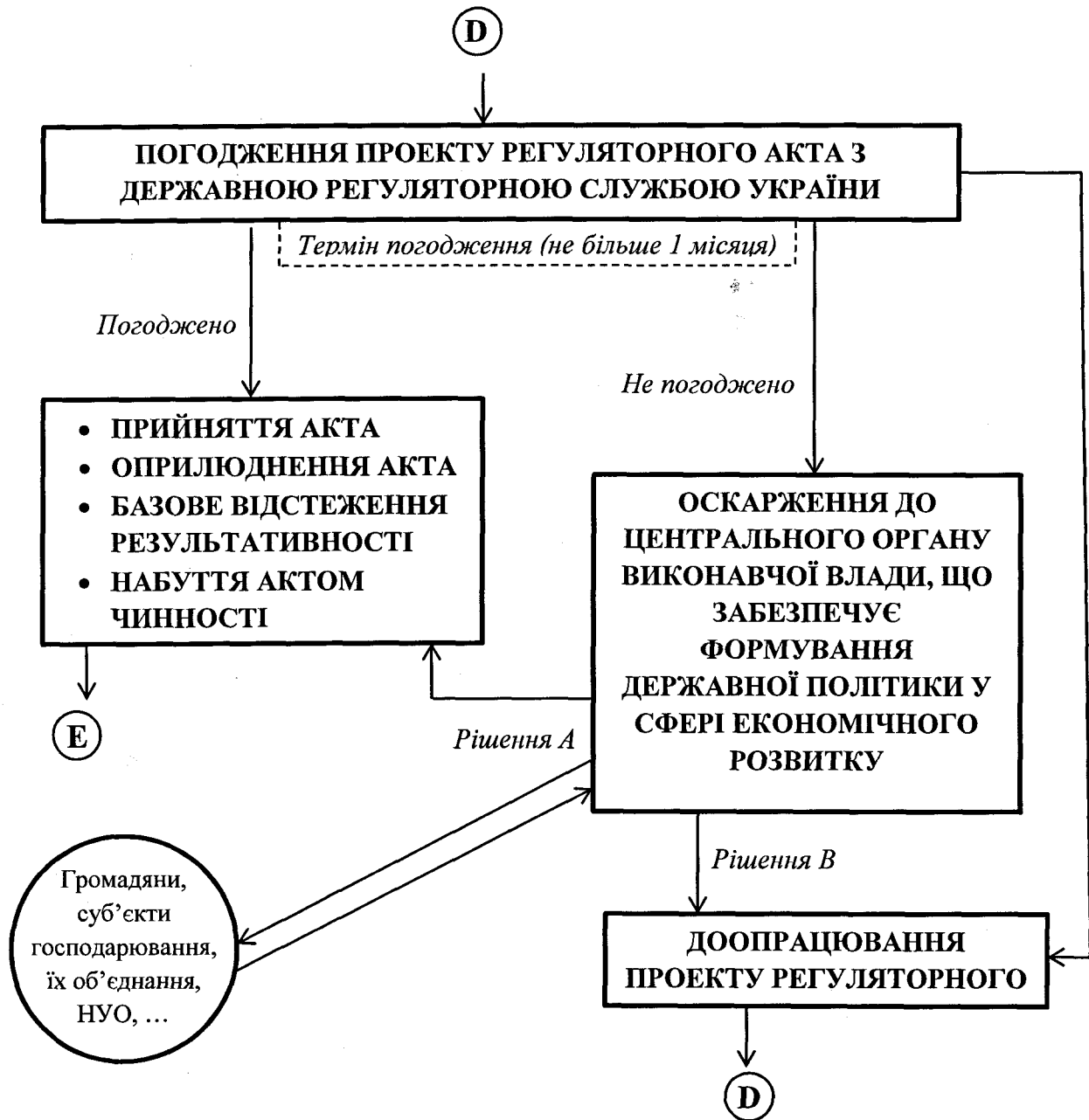
2. ПІДГОТОВКА ПРОЕКТУ РЕГУЛЯТОРНОГО АКТА

(лист 1)

2. ПІДГОТОВКА ПРОЕКТУ РЕГУЛЯТОРНОГО АКТА

(лист 2)

3. ВІДСТЕЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ РЕГУЛЯТОРНОГО АКТА

